

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/248/2019
Identifikačné číslo spisu: 1418203682
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Lalík
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1418203682.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu V. G., bývajúceho v G., zastúpeného advokátskou kanceláriou N-advokát, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Lovinského 4408/22, IČO: 51 098 636, proti žalovaným 1/ Bratislava Property Investment Holdings s.r.o., so sídlom v Bratislave, Púpavová 41, IČO: 36 840 408, 2/ Dana Investments B.V., so sídlom v Ouderkerk aan de Amstel, Vredebest 44, Holandské kráľovstvo, reg. č.: 32039882, 3/ M. M. G. bývajúcemu v Q. a N. a 4/ V. Z. G., bývajúcej v X., o určenie neúčinnosti právnych úkonov, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp.zn. 7 C 30/2018, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 20. septembra 2019 sp.zn. 5 Co 208/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou podanou Okresnému súdu Bratislava IV 16. júla 2018 a v zmysle uznesenia okresného súdu na odstránenie vád z 5. októbra 2018 č.k. 7 C 30/2018-57 doplnenou podaním z 28. novembra 2018, domáhal, aby súd určil, že „každý právny úkon“ žalobcovho dlžníka - obchodnej spoločnosti BA Property Investments k.s., so sídlom v Bratislave, Púpavová 41, IČO: 43 786 456, ktorý bol uskutočnený v období od 15. júla 2015 do 12. júla 2018, ktorým zo špecifikovaného bankového účtu „plnila peňažné prostriedky“ žalovaným 1/ až 4/, je voči nemu právne neúčinný.

2. Okresný súd Bratislava IV uznesením z 26. júna 2019 č.k. 7 C 30/2018-69 túto odporovaciu žalobu žalobcu odmietol z dôvodu, že žalobca v nej bližšie nešpecifikoval jednotlivé právne úkony, ktorých neúčinnosti sa domáha a o ktorých právnej neúčinnosti má súd rozhodnúť. Žalobu žalobcu preto považoval za neurčitú, nezrozumiteľnú a nevykonateľnú a keďže tento nedostatok sa ani na výzvu súdu v zmysle § 129 ods. 1 a 2 C.s.p. nepodarilo odstrániť a nemožno preň ďalej v konaní pokračovať, uvedené podanie žalobcu podľa § 129 ods. 3 C.s.p. odmietol.

3. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu uznesením z 20. septembra 2019 sp.zn. 5 Co 208/2019 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne. Konštatoval, že petit odporovacej žaloby musí obsahovať určité a zrozumiteľné označenie odporovaného právneho úkonu, a to uvedením jeho účastníkov, dátumu a predmetu. Pokiaľ by výrok rozhodnutia súdu neobsahoval predmet odporovaného právneho úkonu, bol by vadný pre nedostatok materiálnej vykonateľnosti, a preto bol postup súdu prvej inštancie spočívajúci v odmietnutí žaloby žalobcu správny. Napokon dodal, že v súdnej praxi sa vyskytujú i prípady, kedy veritelia podávajú odporovaciu žalobu domáhajúc sa určenia právnej neúčinnosti právnych úkonov, na základe ktorých dlžník vyplácal žalovaným osobám peňažné čiastky podľa údajov v pokladničnej knihe, pričom žaloba údaje o konkrétnych odporovaných právnych úkonoch dlžníka, vrátane okolností, za ktorých boli urobené a v akých časových súvislostiach, neobsahuje. V zmysle § 34 Občianskeho zákonníka za právny úkon ale nemožno považovať faktickú činnosť - za ktorú treba považovať aj výplatu peňažných čiastok vykonávanú dlžníkom, ako môže vyplývať z pokladničnej knihy -, aj keď je nepochybné, že sa ňou právny úkon vykonáva. Takúto odporovaciu žalobu treba považovať na neurčitú a nezrozumiteľnú a pre tento nedostatok ju nemožno vecne prejednať.

4. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorého prípustnosť a opodstatnenosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. Namietal, že odmietnutím jeho žaloby došlo zo strany súdov oboch nižších inštancií k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, pretože podľa jeho názoru odporovacia žaloba, ktorú podáva, obsahuje všetky zákonom vyžadované náležitosti a bola dostatočne určitá a zrozumiteľná v tom, čo sa ňou sleduje a čoho sa ňou domáha. Z jej obsahu vyplýva, vyslovenia neúčinnosti ktorých právnych úkonov sa domáha (t.j. jednostranných peňažných solučných právnych úkonov z právneho dôvodu, ktorým je rozhodnutie o rozdelení zisku a/alebo iné právne úkony, a nie len faktických činností prevodu finančných prostriedkov, ako uviedol odvolací súd), kým boli tieto úkony uskutočnené, v prospech koho a v akom čase. Ďalej súdom vytýkal, že ich rozhodnutia neobsahovali náležitosti poučenia v zmysle § 129 ods. 2 C.s.p., t.j. ako mal opravu a doplnenie žaloby vykonať, a že sú arbitrárne. Navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu a eventuálne aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil odvolaciemu, resp. súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba ako procesne neprípustné odmietnuť (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

6. Podľa § 420 písm. f/ C.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov.

7.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Rozhodovacia prax dovolacieho súdu za porušenie práva na spravodlivý proces považuje aj taký procesný postup súdu, keď sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol žalobu, alebo zastavil konanie, alebo odvolací súd odmietol odvolanie), hoci pre takýto postup neboli splnené procesné predpoklady (porov. 5 Cdo 96/2017).

7.3. Porušenie práva na spravodlivý (riadny) proces nie je však možné vykladať tak, že by sa

dovolateľovi garantoval úspech v konaní, či sa zaručovalo právo na rozhodnutie zodpovedajúce jeho predstavám (I. ÚS 50/04). Skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (I. ÚS 188/06), a tým k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

7.4. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

8. Žaloba je podaním vo veci samej a ako úkon určený súdu musí okrem všeobecných náležitostí podania (§ 127 ods. 1 C.s.p.) obsahovať aj osobitné náležitosti v zmysle § 132 až § 136 C.s.p., medzi ktoré patrí tiež presné označenie strán sporu, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností (skutkového deja) a žalobný návrh (petit žaloby). Žalobca tak žalobu individualizuje a vymedzuje predmet konania, teda čoho sa domáha a proti komu a zároveň formuluje návrh rozhodnutia súdu. Súd je žalobným návrhom žalobcu viazaný (§ 216 ods. 1 C.s.p.), z čoho plynie požiadavka, že žalobný návrh musí byť presný, určitý a zrozumiteľný (čiže z obsahu žaloby ako celku musí byť jasné, čo je žiadané), a to nielen z hľadiska už spomenutej potreby nezameniteľnosti uplatneného procesného nároku, ale aj pre to, aby súdne rozhodnutie vyvolalo právne účinky spočívajúce v jeho materiálnej vykonateľnosti. Súd teda musí počas konania celkom presne vedieť, o čom má konať a ako má rozhodnúť, pretože nesmie (s výnimkou prípadov uvedených v § 216 ods. 2 C.s.p.) stranám sporu priznať iné práva a uložiť iné povinnosti, než sú navrhované. Formulácia presného, určitého a zrozumiteľného žalobného návrhu (petitu) preto nie je len formálnou náležitosťou žaloby - resp. ako žalobca tvrdí, prílišným formalizmom vytvárajúcim nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov, ktoré nemajú oporu v zákone, idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti -, ale celkom nevyhnutným predpokladom pre vedenie súdneho konania o nej a pre to, aby súdne rozhodnutie (resp. jeho výrok), do ktorého súd žalobný návrh prevezme, bolo z materiálneho hľadiska vykonateľné, lebo len vtedy môžu nastať právne účinky, ktoré žalobca podaním žaloby a začatím súdneho konania sledoval.

9. Keďže súdne konanie sa začína doručením žaloby (alebo doručením návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia súdu; § 156 C.s.p.), žaloba musí zákonom vyžadované náležitosti vykazovať už v čase jeho začatia. Z tohto dôvodu Civilný sporový poriadok nepripúšťa žalobcom naznačený postup, aby za účelom špecifikácie jednotlivých právnych úkonov dlžníka, ktorým touto žalobou odporuje, súd najskôr vyžiadal od banky dlžníka výpis z jeho účtu a následne ho ako listinný dôkaz v konaní vykonal, pretože doposiaľ nie je zrejmé, komu a čo dlžník vlastne platil. Ak žaloba neobsahuje zákonom stanovené obligatórne náležitosti, pre ktoré nemožno v konaní ďalej pokračovať, súd uznesením vyzve toho, kto ju podáva, na jej opravu a doplnenie, pričom uvedie, ako jej vady (nedostatky) treba odstrániť, a zároveň žalobcu poučí o možnosti žalobu odmietnuť (§ 129 ods. 1 a 2 C.s.p.). Ak sa takýto nedostatok ani výzvu súdu nepodarilo odstrániť, súd takúto žalobu pre jej vecnú neprejedateľnosť odmietne (§ 129 ods. 3 C.s.p.).

10. K uvedenému je ešte potrebné poznamenať, že požiadavku na presný, určitý a zrozumiteľný žalobný návrh (t.j. ako má súd rozhodnúť) nemožno vykladať tak, že by žalobca bol povinný formulovať presný návrh na znenie výroku rozsudku súdu. Civilný sporový poriadok žalobcovi neukladá takúto povinnosť, ale len to, aby zo žaloby bolo zrejmé, čoho sa žalobca domáha (čo sa ňou sleduje). Žalobca uvedie, čoho sa žalobou domáha, vtedy, ak v žalobe presne, určito a zrozumiteľne označí - tak, aby to bolo možné z obsahu žaloby bez pochybností vyvodiť - povinnosť, ktorá má byť rozhodnutím súdu uložená, alebo spôsob určenia právneho vzťahu, práva alebo právnej skutočnosti. Ak je žalobný návrh (petit) presný,

určitý a zrozumiteľný, teda ak je z obsahu žaloby ako celku jasné, čo je žiadané, súd nekoná v rozpore s § 216 C.s.p., ak použitím iných slov vyjadrí vo výroku svojho rozhodnutia z obsahového hľadiska rovnaké práva a povinnosti, ktorých sa žalobca žalobou skutočne domáhal, pretože len súd rozhoduje o tom, ako bude formulovaný výrok jeho rozhodnutia; prípadným návrhom žalobcu na znenie výroku jeho rozhodnutia pritom nie je viazaný (porov. 5 Cdo 254/2009, I. ÚS 192/2015).

11. Zmyslom odporovacej žaloby je dosiahnuť rozhodnutie súdu, ktorým by bolo určené, že voči žalujúcemu veriteľovi (žalobcovi) je právne neúčinný dlžníkom urobený právny úkon, ktorým ukracuje uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky. Podmienky, za ktorých môže veriteľ odporovať právnym úkonom dlžníka, sú uvedené v ustanovení § 42a a § 42b Občianskeho zákonníka. Ak by bolo odporovacej žalobe vyhovené, toto rozhodnutie súdu je podkladom k tomu, že sa veriteľ môže na základe titulu spôsobilého k výkonu rozhodnutia domáhať nariadenia výkonu rozhodnutia postihnutím vecí alebo iných majetkových hodnôt, ktoré odporovaným právnym úkonom ušli z dlžníkovho majetku.

12. Na základe uvedeného je potrebné považovať za presné, určité a zrozumiteľné označenie právneho úkonu, ktorému sa žalobou odporuje, ak je z neho zřejmé, kto tento právny úkon robí a čo je jeho predmetom, pričom predmet musí byť vymedzený tak, aby nemohlo dôjsť k zámene za vec obdobného druhu.

13. V prejednávanej veci žalobca v žalobe a jej doplnení uviedol, že sa domáha určenia neúčinnosti každého (jedostranného solučného) právneho úkonu uskutočneného medzi žalobcovým dlžníkom a žalovanými, ktorým dlžník zo špecifikovaného bankového účtu plnil žalovaným peňažné prostriedky, a to kedykoľvek vo vymedzenom období. Takto formulovaný žalobný návrh (žalobný petit) ale nie je dostatočne určitý v označení, ktorý konkrétny právny úkon žalobca odporuje a v označení majetku, ktorý mal byť predmetom odporovaných právnych úkonov a z ktorého by po úspešnom odporovaní mohol požadovať uspokojenie svojej pohľadávky. Takéto označenie okolností významných z hľadiska § 42a a § 42b Občianskeho zákonníka je príliš všeobecné, nepresné, nedostatočne určité a nezrozumiteľné a pokiaľ by súd takéto znenie petitu prevzal do výroku svojho rozhodnutia, išlo by o rozhodnutie z materiálneho hľadiska nevykonateľné.

14. Keďže uvedené vady žaloby sú vadami, pre ktoré v konaní ďalej nemožno pokračovať a žalobu podľa ustanovení § 42a a § 42b Občianskeho zákonníka vecne prejednať, súd prvej inštancie správne vyzval žalobcu na ich odstránenie a aby žalobu opravil a doplnil tak, že odporované právne úkony dostatočným spôsobom špecifikuje tak, aby bolo bez pochybností zřejmé, čoho sa žalobou domáha, a zároveň ho poučil o možnosti odmietnutia žaloby. Žalobca však ani doplnením žaloby uvedené vady neodstránil, preto súd prvej inštancie správne postupoval, ak jeho žalobu podľa § 129 ods. 3 C.s.p. odmietol. Keďže vady žaloby neboli žalobcom odstránené ani v odvolaní, správny bol aj postup odvolacieho súdu, ak napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie o odmietnutí žaloby pre jej vecnú neprejednatelnosť ako vecne správne potvrdil.

15. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že žalobca neopodstatnene namieta, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Prípustnosť jeho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. teda nevyplýva, a preto ho ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, podľa § 447 písm. c/ C.s.p. odmietol.

16. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.